

Na temelju članka VI. 4.a) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije BiH», broj: 1/94, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 18/03, 63/03 i 20/04), članka 58. Ustava Županije Zapadnohercegovačke («Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke», broj: 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03 i 10/04), članka 19. Zakona o lokalnoj samouprave Županije Zapadnohercegovačke («Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke», broj: 3/09 i 18/11) i članka 7. Zakona o gradu Široki Brijeg («Službeni novine Federacije Bosne i Hercegovine», broj: 80/14), Gradsko vijeće Široki Brijeg na _____ sjednici održanoj _____2015. godine, d o n o s i:

N A C R T

S T A T U T

G R A D A Š I R O K O G B R I J E G A

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Statutom Grada Širokog Brijega (u daljnjem tekstu: Statut) uređuju se: statusna obilježja grada, ostvarivanje i zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda, samoupravni djelokrug grada, gradska tijela vlasti, sudbena vlast, međusobni odnosi tijela vlasti, mjesna samouprava, izravno sudjelovanje građana u odlučivanju o lokalnoj samoupravi, javne službe, suradnja sa drugim jedinicama lokalne samouprave, financiranje i imovina, propisi i drugi akti, upravni nadzor, javnost rada, postupak donošenja i promjene statuta, prijelazne i završne odredbe, kao i druga pitanja važna za ustrojstvo i rad grada Širokog Brijega.

Članak 2.

Grad Široki Brijeg (u daljnjem tekstu: Grad) je jedinica lokalne samouprave, koji je temeljem ispunjavanja posebnih kriterija, uspostavljen+

Zakonom o Gradu Široki Brijeg (Službene novine Federacije BiH, broj: 80/14).

Grad Široki Brijeg je pravni slijednik Općine Široki Brijeg i ima Ustavom i zakonom određene nadležnosti, te preuzima sva prava, obveze i imovinu dosadašnje Općine Široki Brijeg.

Članak 3.

Sastav svih tijela vlasti Grada mora odražavati nacionalnu strukturu pučanstva na području Grada sukladno članku IX. 11. a Ustava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav Federacije).

II. STATUSNA OBILJEŽJA GRDA

Članak 4.

Naziv grada je Grad Široki Brijeg.

Sjedište Grada je u Širokom Brijegu, Ulica fra Didaka Buntića broj 11.

Grad ima svojstvo pravne osobe.

Članak 5.

Područje Grda je dio državnog teritorija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH), Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), a u sastavu je Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: Županija).

Članak 6.

Područje, naziv i sjedište Grada, te naseljena mjesta i njihov naziv uređuje se posebnim zakonom. Teritorij Grada obuhvaća područja naseljenih mjesta dosadašnje Općine Široki Brijeg, a to su: Buhovo, Biograci, Crne Lokve, Čerigaj, Doci, Dobrič, Dobrkovići, Donja Britvica, Donji Crnač, Donji Gradac, Dužice, Gornja Britvica, Gornji Crnač, Gornji Gradac, Gornji Mamići, Grabova Draga, Izbično, Jare, Knešpolje, Kočerina, Lise, Ljubotići, Ljuti Dolac, Mokro, Oklaji, Podvranić, Privalj, Potkraj, Rasno, Rujan, Široki Brijeg, Trn, Turčinovići i Uzarići.

Članak 7.

Grad ima pečat.

Pečat je okruglog oblika, čija se veličina, sadržaj i način uporabe uređuje posebnim propisom.

Članak 8.

Grad ima svoj grb i zastavu kao i druge simbole o kojima odlučuje Gradsko vijeće posebnom odlukom o njihovom izgledu, veličini i načinu korištenja.

Ministarstvo pravosuđa i uprave Županije daje suglasnost na izgled grba i zastave Grada.

Gradsko vijeće sukladno propisima Grada može odobriti uporabu zastave, grba, kao i dijelova grba fizičkim i pravnim osobama, ako ocijeni da je to u interesu Grada.

Članak 9.

Za iznimna djela, doprinos razvoju i podizanju ugleda i imena Grada, iz svih područja djelatnosti, zaslužnim pojedincima i pravnim osobama mogu se dodijeliti javna priznanja.

Vrstu, izgled i naziv javnih priznanja kao i postupak dodjele regulira se posebnom odlukom Gradskog vijeća.

Članak 10.

Dan Grada je 15. kolovoza - Velika Gospa, taj dan je blagdan i neradni dan.

Članak 11.

Službeni jezici u Gradu su: hrvatski, bosanski i srpski jezik.

Službena pisma su latinica i ćirilica.

III. OSTVARIVANJE I ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA I SURADNJA SA OMBUDSMANOM

Članak 12.

Grad će stvarati uvjete da građani s područja Grada u cjelini i na demokratski način ostvaruju sva prava i slobode utvrđene odredbama članka II. A 1. do 7. Ustava Federacije i međunarodnim instrumentima sadržanim u Aneksu Ustava Federacije, o čemu će brinuti sva gradska tijela, svatko u okviru svoje nadležnosti.

Članak 13.

Sva gradska tijela i ustanove obvezni su, na zahtjev ombudsmana i njihovih zamjenika omogućiti ispitivanje djelatnosti od bilo kojeg tijela Grada, kao i bilo koje druge ustanove ili osobe koje su negirale ljudsko

dostojanstvo, prava i slobode, uključujući provođenje etničkog progona ili održavanja njegovih posljedica, dati posebne informacije, dokumente i spise, omogućiti uvid u sve službene dokumente, uključujući i tajne, kao i upravne spise i omogućiti suradnju svake osobe, uključujući i bilo kojeg službenika, posebno u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa i time omogućiti ostvarivanje funkcije ombudsmana u zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda na području grada.

Gradska tijela i ustanove obvezni su omogućiti ombudsmanu nazočnost upravnim postupcima kao i pristup svim službenim mjestima.

Članak 14.

Sva nadležna gradska tijela i ustanove obvezni su, u okviru svojih prava i dužnosti, surađivati sa svim međunarodnim promatračkim tijelima za ljudska prava osnovana za Bosnu i Hercegovinu i Federaciju, kao i sa nadzornim tijelima osnovanim instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

Članak 15.

Gradonačelnik je odgovoran za suradnju i omogućavanje rada ombudsmana i međunarodnih nadzornih tijela u Gradu, a posebno suradnju gradskih službi za upravu i institucija koje imaju javne ovlasti na način predviđen ovim Statutom.

IV. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG GRADA

Članak 16.

Grad ima vlastite nadležnosti ustanovljene Ustavom, zakonom i ovim Statutom i ima pravo baviti se svim pitanjima od lokalnog značaja koja nisu isključena iz njezine nadležnosti, niti dodijeljena u nadležnost neke druge vlasti na temelju Ustava i zakona.

Grad je samostalan u odlučivanju o pitanjima iz vlastite nadležnosti, koje ne mogu biti ograničene ili uskraćene od federalnih ili županijskih vlasti, osim u slučajevima i u okvirima utvrđenim Ustavom i zakonom.

Članak 17.

U okviru samoupravnog djelokruga, Grad obavlja osobito sljedeće poslove lokalne samouprave:

1. osiguravanje i zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda,
2. donošenje proračuna Grada,
3. donošenje programa i planova razvoja Grada i stvaranje uvjeta za gospodarski razvoj i upošljavanje,
4. utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline,
5. donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova, uključujući zoniranje,
6. utvrđivanje i provođenje stambene politike i donošenje programa stambene i druge gradnje,
7. utvrđivanje politike korištenja i utvrđivanje visine naknada za korištenje javnih dobara,
8. utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem,
9. utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom Grada,
10. utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima Grada i raspodjele sredstava ostvarenih na temelju njihova korištenja,
11. upravljanje, financiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture:
 - vodoopskrba, odvođenje i prerada otpadnih voda,
 - prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada,
 - održavanje javne čistoće,
 - održavanje lokalnih groblja,
 - lokalni putovi i mostovi,
 - ulična rasvjeta,
 - javna parkirališta,
 - parkovi,

12. organiziranje i unapređenje lokalnoga javnog prijevoza,
13. utvrđuje politiku predškolskog obrazovanja, unaprjeđuje mreže ustanova, te upravljanje i financiranje javnih ustanova predškolskog obrazovanja koje osniva Grad kao jedinica lokalne samouprave,
14. osnivanje, upravljanje, financiranje i unapređenje ustanova osnovnoga obrazovanja,
15. osnivanje, upravljanje, unapređenje i financiranje ustanova i izgradnja objekata za zadovoljavanje potreba stanovništva u oblasti kulture i športa,
16. ocjenjivanje rada ustanova i kvaliteta usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i športa, te osiguravanje financijskih sredstava za unapređenje njihova rada i kvaliteta usluga sukladno potrebama stanovništva i mogućnostima Grada,
17. analiza stanja javnoga reda i mira, sigurnosti ljudi i imovine, te predlaganje mjera prema mjerodavnim tijelima za ova pitanja,
18. organiziranje, provođenje i odgovornost za mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa,
19. uspostavljanje i vršenje inspekcijskoga nadzora nad izvršavanjem propisa iz vlastite nadležnosti Grada,
20. donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i pristojbama iz nadležnosti Grada,
21. raspisivanje referenduma za područje Grada,
22. raspisivanje javnoga zajma i odlučivanje o zaduženju Grada,
23. poduzimanje mjera za osiguravanje higijene i zdravlja,
24. osiguravanje uvjeta rada lokalnih radio i TV postaja sukladno zakonu,
25. osiguravanje i vođenje evidencije o osobnim stanjima građana i popisima birača,
26. obavljanje poslova iz oblasti premjera i katastra zemljišta i evidencija o nekretninama,
27. organiziranje učinkovite lokalne uprave prilagođene lokalnim potrebama, te obavljanje upravnih poslova iz svoje nadležnosti,
28. uspostavljanje ustrojstva mjesne samouprave,
29. donošenje programa mjera radi postizanja jednakosti spolova, te osiguravanje vođenja statističkih podataka i informacija razvrstanih po spolu,
30. briga o zaštiti životinja.

Grad se bavi i drugim poslovima od lokalnoga značaja koji nisu isključeni iz njezine nadležnosti, niti dodijeljeni u nadležnosti neke druge razine vlasti, a tiču se:

1. poticanja primjene djelotvornih mjera radi zaštite životnoga standarda i zbrinjavanja socijalno ugroženih osoba,
2. brige o potrebama i interesima umirovljenika i osoba starije životne dobi,
3. njegovanja tradicionalnih vrijednosti, njihova unapređenja, a među njima osobito onih vezanih uz kulturno naslijeđe prostora Grada,
4. poduzimanja mjera za očuvanje prirodne baštine, te povijesnog, kulturnog i graditeljskog naslijeđa.

Grad u okviru propisanih uvjeta sudjeluje u aktivnostima udruga građana, te obavlja i druge poslove što su od interesa za građane Grada i njezin gospodarski, društveni kulturni i socijalni napredak.

Grad može obavljanje pojedinih poslova iz samoupravnog djelokruga, u skladu sa zakonom, povjeriti ustanovama, poduzećima i drugim pravnim osobama osnovanim radi obavljanja javnih službi, o čemu odluku donosi Gradsko vijeće.

Članak 18.

Grad je samostalan u odlučivanju u poslovima iz svoga samoupravnog djelokruga, sukladno Ustavu, te federalnim i županijskim zakonima i osobno je odgovoran za obavljanje tih poslova.

Grad obavlja i poslove iz djelokruga obrazovanja, kulture, turizma, lokalnog poslovanja i karitativne djelatnosti te radija i televizije, ako ovlasti u tom djelokrugu Županija prenese na Grad, sukladno Amandmanu XV. stavak 2. na Ustav Federacije.

Grad obavlja i druge poslove koje Županija svojim zakonom prenese u nadležnost Grada, kao i poslove koje federalna vlast zakonom, sukladno Ustavu Federacije, prenese u nadležnost Grada.

Prenošenje poslova podrazumijeva i prenošenje sredstava za obavljanje tih poslova.

V. GRADNSKA TIJELA VLASTI

Članak 19.

Gradska tijela vlasti su:

1. Gradsko vijeće i
2. Gradonačelnik

Članak 20.

Ovlasti i obveze što proizlaze iz samoupravnoga djelokruga Grada podijeljene su između predstavničkog tijela Gradskoga vijeća i izvršnoga tijela Gradonačelnika.

Ako zakonom ili drugim propisom nije jasno određeno koje je tijelo nadležno za obavljanje poslova iz samoupravnoga djelokruga Grada, svi poslovi i zadaće što se odnose na uređivanje odnosa iz samoupravnoga djelokruga Grada (normativne naravi) u nadležnosti su Gradskoga vijeća, a svi izvršni poslovi i zadaće u nadležnosti su Gradonačelnika.

Ako se radi o izvršnim poslovima, a nije određena nadležnost za njihovo obavljanje, nadležna je služba koju ovlasti Gradonačelnik.

1. GRADSKO VIJEĆE

a) Opće odredbe

Članak 21.

Gradsko vijeće Široki Brijeg (u daljnjem tekstu: Gradsko vijeće) je predstavničko tijelo građana Grada i tijelo lokalne samouprave izabrano na temelju općeg biračkog prava na izravnim izborima tajnim glasovanjem na način određen zakonom.

Gradsko vijeće donosi opće i druge akte u okviru samoupravnoga djelokruga Grada te obavlja druge poslove sukladno Ustavu, zakonu i ovom Statutu.

Gradsko vijeće obavlja poslove iz svoje nadležnosti samostalno, na temelju i u okviru Ustava Federacije, Ustava Županije, zakona i ovog Statuta.

Članak 22.

Gradsko vijeće ima 25 članova (vijećnika).

Članak 23.

Vijećnici vrše svoje dužnosti prema svome slobodnom uvjerenju, a na dobrobit svih građana Grada.

Vijećnici se u javnome životu trebaju ponašati sukladno Etičkome kodeksu ponašanja izabranih dužnosnika kojeg donosi Gradsko vijeće.

Vijećnici odgovaraju za ustavnost i zakonitost akata koje donosi Gradsko vijeće u okviru svoje nadležnosti.

Članak 24.

Mandat članova Gradskog vijeća (vijećnika) izabranih na redovnim izborima traje četiri godine i teče od dana objavljivanja rezultata izbora u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine.

Mandat pripada izabranom nositelju mandata, a ne političkoj stranci, koaliciji ili listi neovisnih kandidata koja ga je predložila na listi kandidata. Mandat ne može prestati osim u zakonom predviđenim slučajevima.

Ukoliko izabrani nositelj mandata, u tijeku trajanja mandata, istupi iz političke stranke, koalicije ili liste neovisnih kandidata koja je sudjelovala na izborima i na čijoj je kandidacijskoj listi bio izabrani nositelj mandata, postaje samostalni vijećnik.

Gradski vijećnici, izabrani sukladno Izbornom zakonu BiH, ne mogu se opozvati, a prava i dužnosti počinju im danom konstituiranja Gradskog vijeća.

Mandat vijećnika prestaje prije isteka vremena na koje je izabran, samo u slučajevima utvrđenim Izbornim zakonom BiH.

Vijećnici u Gradskome vijeću dužni su podnijeti ostavku na svaku od nespojivih dužnosti pri preuzimanju dužnosti sukladno odredbama Izbornog zakona BiH i Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH.

Članak 25.

Gradski vijećnici svoju dužnost ne obavljaju profesionalno.

Gradski vijećnici za svoj rad u Gradskome vijeću imaju pravo na naknadu, sukladno odluci Gradskoga vijeća.

b) Prava i dužnosti vijećnika

Članak 26.

U vršenju svoje dužnosti vijećnik ima pravo i dužnost, osobito:

1. predlagati Gradskome vijeću donošenje odluka i drugih akata te razmatranje pojedinih pitanja iz njegova djelokruga,
2. očitovati se o svim pitanjima koja su na dnevnome redu sjednice Gradskoga vijeća,
3. biti birani u radna tijela Gradskoga vijeća,
4. postavljati pitanja Gradonačelniku, gradskim službama za upravu, javnim ustanovama i poduzećima čiji je osnivač Grad, ili obavljaju poslove od javnoga interesa a imaju sjedište u Gradu, iz oblasti za koje su utemeljeni,
5. tražiti i dobivati podatke od gradskih tijela uprave i drugih gradskih pravnih subjekata, te koristiti se njihovim stručnim i tehničkim uslugama potrebnim za obavljanje poslova gradskoga vijećnika,
6. kroz pokretanje rasprava i inicijativa brinuti se o ostvarivanju potreba građana, mjesnih zajednica i Grada.

Ostala prava i dužnosti gradskih vijećnika utvrđuju se poslovníkom Gradskoga vijeća.

c) Nadležnost Gradskoga vijeća

Članak 27.

Gradsko vijeće u okviru svoje nadležnosti:

1. priprema i usvaja Statut Grada,
2. donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnoga djelokruga Grada,
3. donosi proračun Grada, godišnje izvješće o izvršenju proračuna kao i odluku o privremenome financiranju sukladno zakonu,

4. utvrđuje gradsku politiku u okviru nadležnosti Grada i prati njezino ostvarivanje,
5. donosi razvojne, prostorne i urbanističke planove i programe, te provedbene planove, uključujući zoniranje,
6. donosi propise o porezima, pristojbama, naknadama i doprinosima Grada sukladno zakonu,
7. donosi odluke o upravljanju i raspolaganju imovinom Grada,
8. donosi odluke o zaduživanju Grada, o raspisivanju javnoga zajma i davanju jamstva sukladno zakonu,
9. donosi programe uređenja gradskoga građevinskog zemljišta,
10. donosi plan korištenja javnih površina,
11. donosi odluke o ustrojstvu mjesne samouprave i nazivima ulica, trgova i dijelova naseljenih mjesta,
12. donosi odluke o udruživanju Grada u saveze i druge oblike organiziranja, te o trajnom uspostavljanju prijateljske i druge suradnje s lokalnim i regionalnim zajednicama drugih država,
13. donosi odluke o proglašenju blagdana i praznika Grada,
14. donosi odluke o priznanjima i nagradama Grada,
15. donosi odluke o raspisivanju referenduma,
16. bira i razrješava predsjednika i zamjenika predsjednika Gradskoga vijeća,
17. osniva radna tijela Gradskoga vijeća, te bira i razrješava njihove članove,
18. imenuje, bira i razrješava druge osobe određene zakonom, Statutom i odlukama, te daje suglasnost na imenovanja, izbor i razrješenja kada je to propisano,
19. osniva poduzeća i ustanove i druge pravne osobe za obavljanje komunalnih, društvenih, gospodarskih i drugih djelatnosti od interesa za Grad,
20. donosi ili daje suglasnosti na akte javnih poduzeća i ustanova koje osniva, sukladno zakonu,
21. ocjenjuje rad ustanova i kvalitetu usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i športa, najmanje jednom godišnje, te osigurava financijska sredstva za unapređenje njihova rada i kvaliteta usluga sukladno potrebama stanovništva i mogućnostima Grada,
22. razmatra godišnje izvješće o provođenju gradske politike i aktivnostima Gradonačelnika,
23. pokreće i razmatra inicijativu za pokretanje postupka opoziva Gradonačelnika i donosi odluke o pokretanju postupka opoziva Gradonačelnika sukladno zakonu,
24. analizira stanje javnoga reda i mira, sigurnost ljudi i imovine najmanje jednom godišnje, te predlaže mjere prema mjerodavnim tijelima,
25. utvrđuje smjernice za vođenje kadrovske politike sukladno zakonu,
26. donosi poslovnik o svome radu,
27. utvrđuje platne razrede i koeficijente za obračun plaća:
 - Gradonačelnika,
 - predsjednika Gradskoga vijeća,
 - savjetnika,
 - pravobranitelju i zamjeniku pravobranitelja,
 - državnih službenika i namještenike u jedinstvenome gradskom tijelu uprave, te u pravobraniteljstvu,
28. obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i Statutom.

Članak 28.

Rad Gradskoga vijeća je javan.

Iznimno, Gradsko vijeće može odlučiti da određena pitanja razmatra bez nazočnosti javnosti.

Članak 29.

Gradsko vijeće može raspravljati i odlučivati ako je sjednici nazočna većina izabranih gradskih vijećnika, ako zakonom, poslovnikom ili ovim Statutom nije drugačije određeno.

Statut Grada Gradsko vijeće usvaja dvotrećinskom većinom glasova izabranih gradskih vijećnika.

Proračun, izvješće o izvršenju proračuna, poslovnik, odluke i druge akte Gradsko vijeće donosi većinom glasova izabranih gradskih vijećnika, osim ako poslovníkom Gradskega vijeća nije drugačije određeno.

Članak 30.

Prva sjednica Gradskega vijeća, u novome sazivu, održat će se najkasnije trideset dana nakon što Središnje izborno povjerenstvo ovjeri i objavi izborne rezultate.

Prvu sjednicu novoizabranog Gradskega vijeća saziva predsjednik iz prethodnog saziva, odnosno zamjenik predsjednika ukoliko je predsjednik spriječen, i njom predsjedava do izbora novog predsjednika.

U slučaju spriječenosti predsjednika i zamjenika predsjednika Gradskega vijeća prethodnog saziva, sjednicu će sazvati i njom predsjedavati najstariji vijećnik novoga saziva.

Ukoliko se sjednica ne sazove na način propisan u stavku 2. i 3. ovoga članka, sjednicu će sazvati vijećnik novog saziva, kojeg je pismeno ovlastila većina novoizabranih vijećnika.

Gradsko vijeće je konstituirano na dan kada se sastalo na prvo zasjedanje.

Kvorum za konstituirajuću sjednicu čini dvije trećine izabranih vijećnika Gradskega vijeća.

d) Izbor predsjednika i zamjenika predsjednika Gradskega vijeća

Članak 31.

Predsjednik i zamjenik predsjednika Gradskega vijeća biraju se na mandatno razdoblje do isteka mandata vijećnika.

Na prvoj sjednici Gradskega vijeća vrši se izbor predsjednika.

Predsjednik i zamjenik predsjednika, biraju se iz reda vijećnika, većinom glasova od ukupnog broja izabranih vijećnika tajnim glasovanjem, ili javnim ukoliko Gradsko vijeće tako odluči.

Predsjednik Gradskega vijeća svoju dužnost obavlja profesionalno, ukoliko Gradsko vijeće ne odluči drugačije.

Članak 32.

Izbor predsjednika i zamjenika predsjednika Gradskega vijeća obavlja se na temelju liste kandidata na kojoj su jedan ili više kandidata za predsjednika ili zamjenika predsjednika.

Listu kandidata iz stavka 1. ovog članka, predlaže Povjerenstvo za izbor i imenovanje, nakon prethodno konzultacija s političkim strankama i koalicijama koje su zastupljene u Gradskega vijeću.

Svaki vijećnik ili skupina vijećnika može predložiti kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika Gradskega vijeća.

Ako je za predsjednika i zamjenika predsjednika Gradskega vijeća predloženo onoliko kandidata koliko se bira, kandidat je izabran ako je dobio većinu glasova ukupnog broja izabranih vijećnika.

Ako kandidat za predsjednika i zamjenika predsjednika Gradskega vijeća ne dobije većinu iz prethodnog stavka, ponavlja se glasovanje, a ako i u ponovnom glasovanju kandidat ne dobije potrebnu većinu, ponavlja se cijeli postupak za utvrđivanje prijedloga kandidata.

Ako je za predsjednika i zamjenika predsjednika Gradskega vijeća predloženo više kandidata, izabran je onaj kandidat koji je dobio većinu glasova ukupnog broja izabranih vijećnika.

Ako ni jedan od predloženih kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika Gradskega vijeća ne dobije većinu glasova ukupnog broja izabranih vijećnika, u idućem glasovanju glasuje se za dvojicu kandidata koji su dobili najveći broj glasova.

Ako ni u ponovljenom glasovanju ni jedan kandidat ne dobije potrebnu većinu glasova, ponavlja se cijeli izborni postupak.

Ponavljanje cijelog izbornog postupka iz stavaka 5. i 8. može se obaviti i na narednoj sjednici Gradskega Vijeća

Predsjednik i zamjenik Gradskega vijeća mogu podnijeti ostavku.

Predsjednik i zamjenik predsjednika Gradskega vijeća mogu biti razriješeni prije isteka mandata, odlukom Gradskega vijeća, sukladno zakonu, Statutu i poslovniku Gradskega vijeća.

Članak 33.

Predsjednik Gradskoga vijeća predstavlja i zastupa Gradsko vijeće i rukovodi njegovim radom, sudjeluje u pripremama, saziva i predsjedava sjednicama Gradskoga vijeća, potiče razmatranje pitanja iz djelokruga Gradskoga vijeća, brine se o ostvarivanju programa rada Gradskoga vijeća i o tome podnosi izvješće, brine se o primjeni poslovnika Gradskoga vijeća, osigurava poštivanje načela i odredaba ovog Statuta, brine se o ostvarivanju načela javnosti rada Gradskoga vijeća i njegovih radnih tijela, brine se o ostvarivanju prava i dužnosti gradskih vijećnika u svezi vršenja njihove funkcije iz djelokruga Gradskoga vijeća, brine se o odnosima i suradnji Gradskoga vijeća s tijelima izvršne vlasti te prati realizaciju odluka Gradskoga vijeća, radi na ostvarivanju suradnje s gradskim i općinskim vijećima drugih gradova i općina, te drugim organima i organizacijama, potpisuje akte koje donosi Gradsko vijeće, vodi sjednice sukladno principima najboljih praksi demokratskog parlamentarizma i odredaba Statuta i poslovnika Gradskoga vijeća, daje napatke tajniku Gradskoga vijeća u svezi izvršavanja poslova i zadaća, vrši i druge poslove utvrđene zakonom ovim Statutom i poslovníkom Gradskoga vijeća.

Predsjednika Gradskoga vijeća u odsutnosti zamjenjuje zamjenik predsjednika.

Članak 34.

Gradsko vijeće ima tajnika.

Tajnik Općinskoga vijeća postavlja se sukladno Zakonu o državnoj službi.

Tajnik Gradskog vijeća pomaže predsjedniku Gradskog vijeća u pripremi i organiziranju sjednica Gradskoga vijeća, stara se o pravno tehničkoj obradi akata usvojenih na sjednici Gradskoga vijeća, stara se o blagovremenom objavljivanju propisa i drugih akata koje je donijelo Gradsko vijeće, vrši i druge poslove utvrđene zakonom, ovim Statutom i poslovníkom Gradskoga vijeća i drugim propisima.

Članak 35.

Gradsko vijeće osniva stalna i povremena radna tijela.

Sastav, broj članova, djelokrug rada radnih tijela iz st.1. ovoga članka utvrđuje se poslovníkom Gradskoga vijeća.

Prilikom imenovanja članova stalnih i povremenih radnih tijela Gradsko vijeće će voditi računa da sastav tijela osigura jednakopravnu zastupljenost spolova sukladno zakonu.

Članak 36.

U Gradskome vijeću mogu se osnivati klubovi vijećnika političkih stranaka i koalicija zastupljenih u Gradskome vijeću i klubovi neovisnih vijećnika, kao oblik njihovog djelovanja u Gradskome vijeću, posebice u pripremama i utvrđivanju prijedloga dnevnog reda sjednica i u raspravljanju prigodom donošenja akata i učinkovitijeg rada Gradskoga vijeća i unapređenja međustranačke i parlamentarne suradnje.

Klubovi vijećnika osnivaju se kao mehanizam za učinkovitiji rad Gradskoga vijeća i unapređenja međustranačke suradnje.

Osnivanje, zadaće i način rada klubova vijećnika detaljnije se uređuju poslovníkom Gradskoga vijeća.

Članak 37.

Radi unapređenja učinkovitosti i usklađivanja rada, Gradsko vijeće može osnovati kolegij Gradskoga vijeća.

Sastav kolegija, djelokrug poslova i način rada uređuju se poslovníkom Gradskoga vijeća.

2. GRADONAČELNIK

Članak 38.

Nositelj izvršne vlasti, u okviru prava i dužnosti Grada, je Gradonačelnik, koji predstavlja i zastupa Grad u skladu s Ustavom, zakonom, Statutom i drugim propisima.

Gradonačelnik svoju dužnost obavlja profesionalno.

Članak 39.

Gradonačelnika biraju demokratskim putem birači na izravnim i tajnim izborima na cijelom području općine na način utvrđen zakonom.

Svaki birač, sukladno zakonu, može biti biran za Gradonačelnika.

Kada bude izabran, Gradonačelnik mora podnijeti ostavku na svaku od nespojivih dužnosti prije preuzimanja mandata sukladno zakonu.

Mandat Gradonačelnika je četiri godine.

Gradonačelniku prestaje mandat i prije isteka vremena na koje je izabran, sukladno Izbornom zakonu BiH.

Članak 40.

Gradonačelnik može biti opozvan.

Inicijativa s obrazloženjem za pokretanje postupka opoziva Gradonačelnika može biti pokrenuta od Gradskoga vijeća putem 1/3 vijećnika Gradskoga vijeća ili 10 % registriranih birača na području Grada.

Gradsko vijeće je dužno sve inicijative za pokretanje opoziva Gradonačelnika iz prethodnog stavka ovoga članka staviti na dnevni red naredne sjednice Gradskoga vijeća.

Odluka o pokretanju opoziva Gradonačelnika donosi se većinom glasova od ukupnog broja vijećnika u Gradskome vijeću. U slučaju prihvatanja inicijative, Gradsko vijeće dužno je donijeti odluku o pokretanju postupka opoziva Gradonačelnika u roku od trideset (30) dana.

Ako Gradsko vijeće donese odluku o prihvatanju inicijative opoziva Gradonačelnika, sprovodi se postupak u kojem građani odlučuju izravnim tajnim glasovanjem.

Mandat Gradonačelnika prestaje ukoliko natpolovična većina građana, koji su glasovali, donese odluku o opozivu Gradonačelnika.

Odluka građana je obvezujuća za Gradsko vijeće i Gradonačelnika.

Članak 41.

Gradonačelnika, za vrijeme privremene izočnosti ili spriječenosti, zamjenjuje dužnosnik ili djelatnik općinskog tijela uprave, kojeg on ovlasti.

Dužnost Gradonačelnika u slučaju prestanka mandata sukladno članku 39. stavku 5. ovoga Statuta ili u slučaju opoziva sukladno članku 40. ovoga Statuta, do ponovnog izbora Gradonačelnika, vrši osoba izabrana od strane Gradskoga vijeća natpolovičnom većinom od ukupnog broja svojih članova.

Nakon prestanka mandata i opoziva Gradonačelnika, prijevremeni izbori za izbor Gradonačelnika moraju se održati u roku od 60 dana od dana prestanka mandata ili opoziva.

Članak 42.

Gradonačelnik je odgovoran Gradskome vijeću za obavljanje povjerenih poslova iz nadležnosti samoupravnog djelokruga Grada.

Gradonačelnik je nadležan za sljedeće poslove iz samoupravnog djelokruga Grada:

1. predstavlja i zastupa Grad, sukladno zakonu i ovom Statutu,
2. donosi akte iz svoje nadležnosti,
3. izrađuje i Gradskome vijeću podnosi na usvajanje nacrt i prijedlog proračuna, ekonomske planove, razvojne planove, investicijske programe, prostorne i urbanističke planove i ostale planske i regulacijske dokumente koji se odnose na korištenje i upravljanje zemljištem, uključujući zoniranje i korištenje javnog zemljišta,
4. predlaže odluke i druge opće akte Gradskome vijeću,

5. provodi politiku jedinice lokalne samouprave sukladno odlukama Gradskoga vijeća, izvršava proračun Grada i osigurava pripremu odluka i drugih akata Gradskoga vijeća,
6. izvršava zakone i druge propise čije je izvršenje povjereno Gradu,
7. utvrđuje ustrojstvo službi za upravu i drugih službi Grada,
8. donosi pravilnik o unutarnjem ustrojstvu jedinstvenoga gradskog tijela uprave,
9. realizira suradnju Gradske kao jedinice lokalne samouprave sa drugim općinama, gradovima, međunarodnim i drugim organizacijama sukladno odlukama i zaključcima Gradskoga vijeća i njegovih radnih tijela,
10. podnosi izvješće Gradskome vijeću o ostvarivanju politike Grada i svojim aktivnostima,
11. osigurava izvršavanje odluka i drugih akata Gradskoga vijeća i odgovoran je za njihovo provođenje,
12. odgovoran je za izvršavanje proračuna Grada,
13. odlučuje o pitanjima iz radnoga odnosa zaposlenika sukladno zakonu,
14. obavlja koordinaciju, rukovodi, usklađuje i usmjerava rad gradskog tijela uprave, odnosno službi za upravu, kao i nadzor nad njihovim radom, sukladno zakonu,
15. brine se o urednom i pravilnom korištenju imovine i sredstava rada, sukladno zakonu i odluci Gradskoga vijeća,
16. obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, drugim propisima i ovim Statutom.

Radi obavljanja poslova iz svoje nadležnosti Gradonačelnik može osnivati savjete i komisije, posebnim aktom kojim se utvrđuje sastav, broj članova, djelokrug rada i sl.

Članak 43.

Gradonačelnik je odgovoran za ustavnost i zakonitost akata koje donosi, odnosno predlaže Gradskome vijeću.

Članak 44.

Plaća, naknade i druga materijalna prava Gradonačelnika uređuje se odlukom Gradskoga vijeća.

Članak 45.

U obavljanju prenesenih poslova županijske uprave Gradonačelnik vrši poslove utvrđene zakonom kojim se uređuje županijska uprava.

GRADSKE SLUŽBE ZA UPRAVU

Članak 46.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, kao i upravnih i stručnih poslova koji se federalnim ili županijskim zakonom prenesu na Grad, osnivaju se Gradske službe za upravu (u daljnjem tekstu: Gradske službe).

Gradske službe za upravu mogu imati odsjeke, ako se unutar gradske službe za upravu obavljaju osobito složeni poslovi.

Odlukom o osnivanju Gradskih službi uređuju se pitanja koja se odnose na naziv, broj, nadležnost, rukovođenje, odgovornost, i način rada Gradskih službi.

Članak 47.

Radom svih Gradskih službi rukovodi Gradonačelnik koji koordinira i usmjerava njihov rad, vrši nadzor nad njihovim radom s ovlastima predviđenim Ustavom, zakonom, Statutom i drugim propisima.

Poslove rukovođenja unutar pojedine Gradske službe obavljaju pomoćnici Gradskoga načelnika s ovlastima koje na njih prenese Gradonačelnik.

Pomoćnici Gradskoga načelnika za svoj rad i upravljanje odgovaraju Gradonačelniku.

Članak 48.

Pomoćnike Gradonačelnika postavlja Gradonačelnik sukladno zakonu.

Za pomoćnika Gradonačelnika može biti postavljena osoba koja ispunjava uvjete utvrđene u Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu jedinstvenog gradskog tijela uprave.

Članak 49.

Unutarnje ustrojstvo Gradskih službi uređuje se pravilnikom.

Pravilnik o unutarnjem ustroju jedinstvenoga gradskog tijela uprave sadrži: ustrojbene jedinice i njihove nadležnosti; sistematizaciju radnih mjesta koja obuhvaća: naziv radnih mjesta, opis poslova, uvjete za obavljanje poslova, vrstu djelatnosti, naziv skupine u koju spadaju poslovi, složenost poslova i druge elemente; način rukovođenja tijelom i jedinicama; programiranje i planiranje poslova, ovlasti i odgovornosti rukovodećih državnih službenika u obavljanju poslova; broj vježbenika koji se primaju i uvjeti za prijem vježbenika i druga pitanja.

Članak 50.

Gradske službe sukladno zakonu i ovom Statutu obavljaju sljedeće upravne i druge stručne poslove:

1. neposredno izvršavaju odluke i druge opće akte koje donosi Gradsko vijeće i Gradonačelnik iz samoupravnog djelokruga grada,
2. obavljaju upravne i druge stručne poslove koji su federalnim odnosno županijskim zakonima i drugim propisima, kao i propisima BiH preneseni na Gradska tijela uprave,
3. prate stanje u upravnim oblastima za koje su osnovane,
4. rješavaju o pravima, obvezama i pravnim interesima građana i pravnih osoba iz samoupravnog i upravnog djelokruga Grada,
5. obavljaju nadzor nad djelatnošću javnih poduzeća i ustanova koje obavljaju poslove na temelju javnih ovlasti,
6. daju inicijativu za rješavanje određenih pitanja iz samoupravnog i upravnog djelokruga Grada,
7. priprema nacрте gradskih propisa i drugih općih akata iz svoje nadležnosti,
8. obavljaju i druge poslove određene ovim Statutom i pozitivnim propisima.

Članak 51.

Rad Gradskih službi je javan.

Gradske službe samostalno obavljaju poslove iz svoje nadležnosti, a za svoj rad odgovaraju Gradonačelniku.

Članak 52.

Za obavljanje određenih poslova iz nadležnosti Gradskih službi mogu se za jedno ili više naseljenih mjesta osnovati mjesni uredi izvan sjedišta Gradskih službi.

Mjesne urede osniva Gradsko vijeće na prijedlog Gradonačelnika.

Odlukom o osnivanju mjesnih ureda određuje se nadležnost, sjedište, područje, broj izvršitelja i nadzor nad obavljanjem povjerenih poslova.

Članak 53.

U nadležnosti mjesnih ureda mogu se dodijeliti poslovi koji se odnose na: vođenje matičnih knjiga i obavljanje matične službe, ovjeravanje prijepisa raznih isprava, prijem zahtjeva stranaka, izdavanje uvjerenja ili potvrda o činjenicama o kojima se vode službene evidencije kod Gradskih službi i druge poslove od izravnog interesa za ostvarivanje prava i obveza građana kod Gradskih službi.

Članak 54.

Sredstva za rad Gradskih službi i mjesnih ureda osiguravaju se u proračunu Grada.

VI. SUDBENA VLAST

Članak 55.

Sudbenu vlast u Gradu obavljaju sudovi, osnovani sukladno posebnom Zakonu.

VII. MEĐUSOBNI ODNOSI GRADSKOG VIJEĆA I GRADONAČELNIKA

Članak 56.

Međusobni odnosi Gradskoga vijeća i Gradonačelnika temelje se na načelima međusobnog uvažavanja i suradnje, uz pojedinačnu odgovornost za ostvarivanje vlastitih nadležnosti i zajedničku odgovornost za funkcioniranje i razvoj Grada.

Članak 57.

Gradsko vijeće može zatražiti od Gradonačelnika da u roku od tri mjeseca od konstituirajuće (prve) sjednice Gradskoga vijeća podnese prijedlog koji sadrži temelje programa i politike koje treba ostvariti tijekom mandata.

Gradsko vijeće razmotrit će program iz prethodnoga stavka ovoga članka u roku od 30 dana od dana dostavljanja.

Članak 58.

Gradsko vijeće prati provođenje programa u okviru izvješća o aktivnostima Gradonačelnika svake godine, po mogućnosti do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Povodom izvješća iz prethodnoga stavka, Gradsko vijeće može izvješće usvojiti, zatražiti dopunu ili odbiti.

Ako Gradsko vijeće izvješće odbije, ukazat će Gradonačelniku na aktivnosti i mjere koje je dužan poduzeti, predložiti akte za provođenje tih mjera i aktivnosti i odrediti rok za izvršenje.

Članak 59.

Gradonačelnik je dužan dostaviti prijedlog proračuna Gradskome vijeću u roku propisanom proračunskim kalendarom.

Članak 60.

Gradsko vijeće, većinom od ukupnog broja vijećnika, usvaja proračun u roku predviđenom proračunskim kalendarom.

Gradsko vijeće nakon rasprave može prijedlog proračuna u cijelosti usvojiti, odnosno mijenjati ili vratiti predlagatelju na dopunu.

Ukoliko Gradsko vijeće ne usvoji proračun u roku od 90 dana od početka proračunske godine, Gradonačelnik proglašava proračun.

Proračun stupa na snagu nakon objave u službenom glasniku Grada.

Članak 61.

Ako Gradsko vijeće ne donese proračun prije početka fiskalne godine, financiranje se obavlja privremeno, a najduže za prva tri mjeseca fiskalne godine.

Odluku o privremenom financiranju donosi Gradsko vijeće, a ukoliko Gradsko vijeće do 31.12. tekuće godine ne donese odluku o privremenom financiranju, Gradonačelnik istu proglašava.

Privremeno financiranje, u smislu stavka 1. ovog članka, obavlja se razmjerno sredstvima utrošenim u istom razdoblju, odnosno najviše do tromjesečnog prosjeka za prethodnu fiskalnu godinu.

Novi ili prošireni programi i aktivnosti ne mogu se započeti dok se ne odobri proračun.

Nastavljanje višegodišnjih projekata, nabava roba i usluga, odnosno nastavljanje isplate sredstava u ove svrhe, dopušteno je sukladno uvjetima privremenog financiranja, s tim da je višegodišnje financiranje ili ovlaštenje za buduće obveze odobreno u prethodnim proračunima.

Nakon isteka privremenog financiranja, u tom razdoblju ostvareni prihodi i primici, te izvršeni rashodi i izdaci uključuju se u proračun tekuće godine.

Proračun se mora usvojiti najkasnije do 31. ožujka tekuće godine.

Članak 62.

Ukoliko Gradonačelnik, Gradsko vijeće ili jedna trećina vijećnika smatraju da usvojeni proračun u određenoj poziciji može ugroziti funkcioniranje Grada, mogu u roku od sedam dana tražiti arbitražu.

Arbitražu će u roku od mjesec dana obavljati tijelo koje će formirati Ministarstvo financija Županije, čiji je nalaz obvezujući.

Arbitražno tijelo činit će jedan predstavnik Ministarstva financija Županije, jedan predstavnik Gradskog vijeća, jedan predstavnik Gradonačelnika i dva neovisna eksperta iz oblasti financija.

Neovisne eksperte iz oblasti financija, većinom glasova biraju predstavnici Gradskog vijeća, Gradonačelnika i Ministarstva financija Županije, s liste koju predlaže ministar financija Županije.

Do donošenja arbitražne odluke proračun se izvršava.

Članak 63.

Gradsko vijeće, odnosno Gradonačelnik može, u roku od tri dana nakon donošenja odluke, zatražiti da Gradsko vijeće, odnosno Gradonačelnik, preispita odluku ili akt koji smatra neustavnim ili nezakonitim.

U slučaju iz prethodnoga stavka nadležno tijelo dužno je preispitati svoju odluku, odnosno akt u roku od 30 dana i izvijestiti Gradsko vijeće odnosno Gradonačelnika o svojoj odluci, do kada se taj akt neće izvršiti.

Kada Gradsko vijeće, odnosno Gradonačelnik potvrdi svoju odluku, odnosno akt, Gradsko vijeće, odnosno Gradonačelnik može u roku od 15 dana pokrenuti postupak preispitivanja odluke, odnosno akta pred nadležnim tijelom sukladno Ustavu i zakonu.

Članak 64.

Gradsko vijeće, odnosno Gradonačelnik može u roku od tri dana nakon donošenja odluke, zatražiti da Gradsko vijeće, odnosno Gradonačelnik preispita odluku ili akt koji smatra štetnim po Grad, a čije izvršenje može proizvesti nepopravljivu štetu po interese ili imovinu Grada.

Tijelo koje je donijelo odluku preispitat će je nakon 15 dana, a do tada se ta odluka ne primjenjuje.

Članak 65.

Ukoliko Gradsko vijeće odnosno Gradonačelnik ne potvrdi svoju odluku, odnosno akt iz prethodnog članka ili ako se u ostavljenom roku uopće ne očituje ista odluka ili akt smatrati će se stavljenim izvan snage.

Članak 66.

Gradonačelnik je dužan redovito informirati Gradsko vijeće o ostvarivanju politike Grada, odgovarati na vijećnička pitanja i inicijative, te pismeno ili usmeno dati odgovor u roku od 30 dana od zatražene informacije, ili do naredne sjednice Gradskoga vijeća ako je pitanje postavljeno na sjednici.

Članak 67.

Gradsko vijeće je dužno razmotriti prijedlog odluke, odnosno informaciju koju podnese Gradonačelnik i o tome se očitovati najkasnije u roku od 30 dana od prijema iste.

VIII. MJESNA SAMOUPRAVA

Članak 68.

Na području Grada osnivaju se mjesne zajednice kao obvezan oblik mjesne samouprave putem kojih građani sudjeluju u odlučivanju o poslovima iz samoupravnog djelokruga i lokalnim poslovima koji izravno i svakodnevno utječu na njihov život i rad.

U ostvarivanju prava iz stavka 1. ovog članka mjesne zajednice su dužne uvažavati interese Grada u cjelini.

Mjesna zajednica se osniva za jedno naseljeno mjesto, više međusobno povezanih manje naseljenih mjesta, ili za veći dio naselja, koji u odnosu na ostale dijelove naselja čini prostornu i urbanu cjelinu.

Mjesno područje je teritorijalno određeni dio mjesne zajednice koji čini dio naselja ili jedno naselje ili više međusobno povezanih naselja gdje građani mogu ostvarivati svoje zajedničke interese i potrebe, a čini gospodarsku i društvenu cjelinu.

Članak 69.

Mjesnu zajednicu osniva Gradsko vijeće odlukom.

Članak 70.

Inicijativu za osnivanje mjesne zajednice mogu pokrenuti građani koji su upisani u središnji birački popis, udruge građana s područja naseljenog mjesta za čije se područje predlaže osnivanje nove mjesne zajednice, Gradsko vijeće ili Gradonačelnik.

Osim podataka o podnositelju inicijative za osnivanje mjesne zajednice, inicijativa sadrži:

1. naziv i sjedište mjesne zajednice,
2. područje naseljenog mjesta ili naselja za koje se traži osnivanje mjesne zajednice,
3. obrazložen razlog podnošenja inicijative.

Inicijativa za osnivanje mjesne zajednice razmatra se i o njoj se glasuje na zborovima građana područja za koje se traži osnivanje mjesne zajednice, a ista je prihvaćena ako se za nju izjasni 10% birača upisanih u središnji birački popis toga područja.

Usvojena inicijativa dostavlja se Gradskome vijeću.

Članak 71.

Gradsko vijeće će u roku od 60 dana, od dostave, zauzeti stav o pravnoj valjanosti i osnovanosti inicijative za osnivanje mjesne zajednice.

Ukoliko Gradsko vijeće ocijeni da je procedura oko usvajanja inicijative na zboru građana provedena na pravno valjan i demokratski način, da postoje materijalni i ostali uvjeti za pravilno i efikasno funkcioniranje mjesne samouprave putem mjesne zajednice, isto će donijeti zaključak o prihvaćanju inicijative za osnivanje mjesne zajednice.

Zaključkom iz prethodnog stavka Gradsko vijeće će zadužiti Gradonačelnika da pripremi prijedlog odluke o osnivanju mjesne zajednice.

Odluka o osnivanju mjesne zajednice obvezno sadrži: naziv, sjedište, područje mjesne zajednice, mjesna područja, odnosno druge dijelove mjesne zajednice, osnivački odbor i druga pitanja u svezi sa ostvarivanjem mjesne samouprave.

Odbor iz prethodnog stavka je dužan pripremiti nacrt statuta i drugih akata mjesne zajednice i provesti izbore za tijela mjesne zajednice najkasnije u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o osnivanju mjesne zajednice.

Članak 72.

Izdvajanje dijela mjesne zajednice i spajanje dijela mjesne zajednice s drugom mjesnom zajednicom, odnosno spajanje mjesnih zajednica vrši se na način i po postupku utvrđenom za osnivanje mjesne zajednice.

Članak 73.

Mjesna zajednica ima svojstvo pravne osobe u okviru prava i dužnosti utvrđenih statutom i odlukom o osnivanju.

Mjesna zajednica se upisuje u registar mjesnih zajednica koji vodi nadležna gradska služba.

Rješenje o upisu u registar mjesnih zajednica donosi Gradonačelnik, a postupak registracije i način vođenja registra utvrđuje se odlukom Gradskog vijeća.

Članak 74.

Mjesna zajednica ima statut.

Statutom mjesne zajednice utvrđuju se: postupak za osnivanje mjesne zajednice, nadležnost i poslovi mjesne zajednice, tijela mjesne zajednice, način njihova izbora, razrješenja, rada i odlučivanja, javnost rada i informiranja, način financiranja djelatnosti mjesne zajednice, suradnja s gradskim i drugim tijelima i organizacijama i druga pitanja od značaja za rad mjesne zajednice.

Članak 75.

Mjesna zajednica kroz svoja tijela odlučuju o poslovima koji izravno utječu na svakodnevne potrebe i život građana, kao što su:

1. pokretanje i sudjelovanje u javnoj raspravi prilikom pripreme i donošenja urbanističkih planova na području mjesne zajednice, pokretanje inicijativa i sudjelovanje u gradnji komunalnih objekata i objekata u općoj uporabi,
2. pokretanje i sudjelovanje u raspravama o inicijativama i aktivnostima za razvoj gospodarstva i društvenih djelatnosti,
3. briga o zaštiti osoba kojima je potrebna pomoć i s tom svrhom pokreću suradnju sa stručnim tijelima iz djelatnosti socijalne zaštite,
4. staranje o razvoju kulture i športa i stvaranju uvjeta za dostupnost ustanova i objekata kulture i športa svim građanima, naročito mladeži,
5. stvaranje uvjeta i poduzimanje mjera za očuvanje i zaštitu prirodnih i radom ostvarenih vrijednosti čovjekove okoline,
6. obavljanje i drugih poslova utvrđenim statutom i pravilima mjesne zajednice, vodeći računa o vrsti i obujmu potreba, raspoloživim sredstvima, kao i interesima građana u cjelini.

Članak 76.

Gradsko vijeće može posebnom odlukom, uz osiguravanje financijskih sredstava, prenijeti na mjesnu zajednicu izvršavanje određenih poslova iz svoje nadležnosti, ako ti poslovi izravno utječu na život i rad građana na području mjesne zajednice.

Članak 77.

Tijela mjesne zajednice su:

1. Vijeće mjesne zajednice
2. Predsjednik Vijeća mjesne zajednice.

Članak 78.

Tijela mjesne zajednice imaju ovlasti i odgovornosti utvrđene ovim statutom i statutom mjesne zajednice.

Tijela mjesne zajednice bit će obvezno konzultirana o pitanjima o kojima Gradsko vijeće odlučuje dvotrećinskom većinom i u postupku donošenja planova Grada, te kao i o drugim pitanjima o kojima je zatražena konzultacija od strane Gradskog vijeća ili Gradonačelnika.

Tijela mjesne zajednice mogu davati inicijative o pitanjima iz nadležnosti mjesne zajednice, Grada i institucija koje vrše javne ovlasti.

Članak 79.

Tijela mjesne zajednice odlučuju o poslovima koji se financiraju iz sredstava koja se izravno prikupljaju od građana mjesne zajednice.

Članak 80.

Zbor građana mjesne zajednice čine svi građani mjesne zajednice upisani u središnji birački popis.

Gradsko vijeće može tražiti mišljenje od zbora građana mjesne zajednice o prijedlogu propisa ili drugog općeg akta ili drugog pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada.

N zboru građana mjesne zajednice može se raspravljati o svim pitanjima iz samoupravnog djelokruga Grada, predlagati način rješavanja određenih pitanja odnosno donošenja akata iz njenog djelokruga.

Zbor građana mjesne zajednice saziva Vijeće mjesne zajednice po potrebi, a obavezno na zahtjev Gradskog vijeća, Gradonačelnika kao i na inicijativu najmanje 10% građana mjesnog područja za koje se održava zbor građana.

Članak 81.

Vijeće mjesne zajednice

Vijeće mjesne zajednice biraju građani s područja mjesne zajednice upisani u središnji birački popis neposrednim i tajnim glasanjem na način i postupkom utvrđenim odlukom Gradskog vijeća.

Odlukom iz prethodnog stavka utvrđuje se mjesto i vrijeme održavanja izbora, tijela za održavanje izbora, sredstva za održavanje izbora, način utvrđivanja i proglašenje rezultata izbora, kao i druga pitanja u svezi s izbornim procesom.

Prijedlog kandidata za članove Vijeća mjesne zajednice mogu podnijeti građani pojedinačno ili u skupini, političke stranke i udruge građana koje djeluju na području mjesne zajednice.

Broj članova Vijeća mjesne zajednice utvrđuje se statutom mjesne zajednice i ne može biti manji od 7 niti veći od 21 člana, a određuje se ovisno o veličini, razvijenosti i broju stanovnika svakog naselja ili dijela naselja na području mjesne zajednice.

Svako mjesno područje ili više manjih mora biti zastupljeno s određenim brojem članova ovisno o veličini mjesnog područja odnosno broju birača, što se utvrđuje statutom mjesne zajednice.

Mandat članova Vijeća mjesne zajednice je četiri godine.

Članak 82.

Članu Vijeća mjesne zajednice prestaje mandat:

- a) istekom vremena na koje je biran;
- b) podnošenjem ostavke;
- c) smrću;
- d) preseljenjem na područje druge mjesne zajednice.

Ako članu Vijeća mjesne zajednice prestane mandat prije vremena na koje je biran, nadležno tijelo će svojom odlukom dodijeliti mandat slijedećem kandidatu koji je dobio najveći broj glasova nakon provedenih izbora za Vijeće mjesne zajednice.

Članak 83.

Vijeće mjesne zajednice:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom glasova usvaja statut mjesne zajednice;
- b) donosi poslovnik o svom radu;
- c) donosi financijski plan;
- d) bira Predsjednika Vijeća mjesne zajednice;
- e) surađuje s drugim mjesnim zajednicama;
- f) obavlja i druge poslove utvrđene statutom mjesne zajednice

Vijeće mjesne zajednice podnosi godišnje izvješće o svom radu Gradskom vijeću.

Članak 84.

Predsjednik Vijeća mjesne zajednice

Predsjednika Vijeća mjesne zajednice bira Vijeće mjesne zajednice iz reda svojih članova na razdoblje od četiri godine.

Predsjednik Vijeća mjesne zajednice je ujedno po položaju i predsjednik mjesne zajednice.

Predsjednik Vijeća mjesne zajednice predstavlja i zastupa mjesnu zajednicu, saziva sjednice Vijeća mjesne zajednice i predsjedava istima, izvršava program rada, financijski plan, te obavlja i druge poslove utvrđene statutom mjesne zajednice.

Predsjednik Vijeća mjesne zajednice za svoj rad odgovara Vijeću mjesne zajednice, te Gradonačelniku za obavljanje onih poslova iz samoupravnog djelokruga Grada koji su preneseni mjesnoj zajednici.

Članak 85.

Sredstva za financiranje djelatnosti mjesne zajednice:

1. mjesne zajednice imat će prihode razmjerne ovlastima predviđenim zakonom i Statutom,
2. sustav financiranja mjesnih zajednica mora biti dovoljno raznolik i evolutivan kako bi mogao slijediti, koliko je praktički moguće, promjene stvarnih troškova vršenja poslova iz ovlasti mjesne zajednice,
3. sredstva osigurana iz sredstava samodoprinosna,
4. sredstva za usluge koja svojim aktivnostima ostvaruje mjesna zajednica,
5. sredstva koja Grad ustupa mjesnoj zajednici, sukladno programima i planovima razvoja mjesne zajednice, odnosno Grada,
6. pokloni i druga sredstva.

Mjesna zajednica koristi sredstva sukladno svojim programima i planovima.

Članak 86.

Nadzor nad zakonitošću rada tijela mjesne zajednice obavlja Gradsko vijeće.

Gradonačelnik ima pravo i obvezu predložiti Gradskome vijeću da raspusti Vijeće mjesne zajednice odnosno razriješi dužnosti predsjednika Vijeća mjesne zajednice ako u svom radu sustavno krše statut mjesne zajednice i ne izvršavaju povjerene poslove.

IX. IZRAVNO SUDJELOVANJE GRAĐANA U ODLUČIVANJU O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Članak 87.

Građani sa područja Grada mogu izravno sudjelovati u odlučivanju o pitanjima iz nadležnosti tijela jedinice lokalne samouprave.

Oblici izravnog odlučivanja građana su:

- referendum,
- mjesni zbor građana,
- građanski poticaj (inicijativa).

a) Referendum

Članak 88.

Građani Grada referendumom izravno odlučuju o pitanjima koja su od njihova zajedničkog interesa.

Referendum se može raspisati:

1. o utvrđivanju prijedloga za promjenu Statuta Grada,
2. o utvrđivanju prijedloga za promjenu ili donošenje gradskog propisa ili drugog općeg akta o pitanjima iz samoupravnog djelokruga Grada,
3. radi predlaganja donošenja kata o pitanjima koja su od interesa za život i rad građana kao što je: izgradnja objekata komunalnog značenja, uređenje prostora, održavanje higijene i čistoće javnih površina na području Grada, uvođenje samodoprinosu za određene namjene i druga pitanja od zajedničkog interesa građana,
4. kada Gradsko vijeće zatraži prethodno izjašnjavanje građana o pitanjima od općeg interesa za Grad.

Članak 89.

Referendum se može raspisati za cijelo područje Grada ili za područje jedne ili više mjesnih zajednica ili za jedno ili više naselja.

Referendum za područje jedne mjesne zajednice ili jedno ili više naselja može se, po pravilu, raspisati radi uvođenja lokalnog samodoprinosu za rješavanje određenih životnih potreba građana na tom području ili izjašnjavanja o izdvajanju ili pripajanju naselja drugom području ili radi rješavanja drugih potreba značajnih za život građana na tom području, sukladno zakonu i propisima Grada.

Članak 90.

Referendum raspisuje Gradsko vijeće.

Članak 91.

Prijedlog za raspisivanje referenduma može podnijeti: predsjednik Gradskoga vijeća, Gradonačelnik, većina vijećnika Gradskoga vijeća, vijeće mjesne zajednice za čije se područje traži raspisivanje referenduma.

Članak 92.

Prijedlog za raspisivanje referenduma sadrži pitanja o kojima se građani trebaju izjasniti na referendumu i područje na kojem treba provesti referendum.

Članak 93.

Pravo glasovanja na referendumu imaju građani koji imaju prebivalište na području Grada, imaju biračko pravo i upisani su u popis birača za područje gdje je raspisan referendum.

Na referendumu se odlučuje većinom glasača koji su glasovali, uz uvjet da je referendumu pristupila većina od ukupnog broja glasača područja za koji se referendum provodi.

Odluka donesena na referendumu obvezna je.

Članak 94.

Akt o raspisivanju referenduma sadrži: naziv tijela koje raspisuje referendum, područje za koje se raspisuje referendum, naziv akta o kojem se odlučuje na referendumu, odnosno naznaka pitanja o kojem će glasači odlučivati na referendumu, obrazloženje akta ili pitanja o kojem se raspisuje referendum, referendumsko pitanje ili prijedlog o kojem će se odlučivati, dan održavanja referenduma.

Članak 95.

Referendum provodi Povjerenstvo za provedbu referenduma kojeg imenuje Gradsko vijeće.

Referendum se provodi sukladno Zakonu i ovom Statutu.

b) Zborovi građana

Članak 96.

Gradsko vijeće može tražiti mišljenje od mjesnog zbora građana o prijedlogu gradskog propisa ili drugog općeg akta ili drugog pitanja iz samoupravnog djelokruga grada, odnosno donošenje akata iz djelokruga Gradskoga vijeća.

c) Gradanska inicijativa (poticaj)

Članak 97.

O svakom pitanju iz djelokruga Gradskoga vijeća građani imaju pravo na mjesnom zboru građana raspravljati i pokrenuti inicijativu za donošenje određenog akta ili rješavanje određenog pitanja.

O građanskoj inicijativi iz stavka 1. ovoga članka Gradsko vijeće mora raspravljati ako je inicijativa podržana potpisom od strane najmanje 5% birača upisanih u središnji birački popis Grada i dati odgovor podnositeljima inicijative najkasnije u roku tri mjeseca od prijema iste.

Članak 98.

Svaki građanin ima pravo Gradskome vijeću i Gradonačelniku slati predstavke i pritužbe na njihov rad i rad njihovih institucija i tijela, te na nepravilan odnos zaposlenih u tim tijelima kada im se obraćaju radi ostvarivanja svojih prava i interesa ili izvršavanja svojih građanskih dužnosti.

Tijela iz stavka 1. ovog članka dužni su dati odgovor na podnesenu predstavku ili pritužbu najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja predstavke ili pritužbe.

X. JAVNE SLUŽBE

Članak 99.

U okviru samoupravnog djelokruga Grada može osnovati javna poduzeća i ustanove radi obavljanje djelatnosti od javnog društvenog interesa, a posebice djelatnosti: opskrbe pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, održavanje čistoće, odlaganje komunalnog otpada, prijevoz putnika u javnom prometu, održavanje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, tržnica na malo, održavanje groblja i obavljanje pogrebnih poslova, obavljanje dimnjačarskih poslova, javna rasvjeta, odgoja, obrazovanja, znanosti, kulture, informiranja, športa, skrbi o djeci, socijalnoj skrbi i drugih djelatnosti, sukladno zakonu.

Članak 100.

Gradsko vijeće može pravo za obavljanje djelatnosti iz prethodnog članka dodijeliti pravnoj ili fizičkoj osobi sukladno zakonu.

Članak 101.

Gradonačelnik prati rad, surađuje, daje preporuke u cilju poboljšanja rada javnih poduzeća i ustanova čiji je osnivač Gradsko vijeće.

Članak 102.

Javna poduzeća i ustanove iz članka 99. ovog Statuta dužne su najmanje jednom godišnje podnijeti izvješće o svom radu.

XI. SURADNJA S DRUGIM OPĆINAMA, GRADOVIMA I UDRUŽIVANJE U ZAJEDNICE (SAVEZE) OPĆINA I GRADOVA

Članak 103.

U obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga, Grad može surađivati s drugim općinama i gradovima radi obavljanja poslova od zajedničkog interesa.

Suradnja iz stavka 1. ovog članka planira se i ostvaruje u onim poslovima koji su od njihovoga zajedničkog interesa, o čemu se zaključuje sporazum.

Suradnju s drugim općinama i gradovima sukladno odredbama stavka 1. i 2. ovog članka, ostvaruje Gradsko vijeće odnosno Gradonačelnik, svaki u pitanjima iz svog djelokruga.

Članak 104.

Grad se može udruživati u zajednicu općina ili gradova za određeno područje, sukladno zakonu. Odluku o udruživanju Grada u zajednicu općina ili gradova donosi Gradsko vijeće samostalno ili na prijedlog Gradonačelnika.

Odlukom o udruživanju utvrđuju se ciljevi udruživanja, način ostvarivanja tih ciljeva u zajednici općina i gradova i druga pitanja od značaja za rad u zajednici općina i gradova.

Članak 105.

Grad može pristupiti međunarodnim udruženjima lokalnih zajednica i surađivati s odgovarajućim lokalnim jedinicama drugih država, sukladno Ustavu i zakonu, o čemu odlučuje Gradsko vijeće.

Članak 106.

U cilju zaštite svojih interesa Grad može pristupiti savezu općina i gradova na razini BiH i Federacije, o čemu odlučuje Gradskome vijeće.

XII. IMOVINA I FINANCIRANJE GRADA

a) Gradska imovina

Članak 107.

Gradsku imovinu čine sve pokretne i nepokretne stvari, novčana sredstva i imovinska prava koje pripadaju Gradu sukladno zakonu.

Gradsko vijeće odlučuje o pribavljanju i korištenju, te upravlja i raspolaze imovinom Grada na način propisan zakonom i ovim Statutom.

O pravima iz prethodnog stavka Gradsko vijeće odlučuje samostalno ili na prijedlog Gradonačelnika sukladno zakonu.

Gradsko vijeće je dužno upravljati i raspolagati imovinom u vlasništvu Grada, brižno i prema načelima dobrog domaćina, postupajući sukladno zakonima i drugim propisima.

Članak 108.

Gradsko vijeće može odlukom ovlastiti Gradonačelnika da upravlja Gradskom imovinom u granicama danog ovlaštenja.

Gradonačelnik je dužan najmanje jednom godišnje izvijestiti Gradsko vijeće o stanju Gradske imovine.

Članak 109.

Gradskom imovinom, koju je Gradsko vijeće svojom odlukom prenijelo na upravljanje javnim ustanovama i poduzećima, te ustanove i poduzeća upravljaju sukladno njihovoj namjeni, zakonu i odluci o davanju imovine na upravljanje.

Svatko ima pravo služiti se javnim dobrima u općoj uporabi prema namjeni određenoj zakonom, odlukom Grada ili kako odredi pravna osoba kojoj su dana na upravljanje i koja njima izravno upravlja.

Članak 110.

Grad je dužna, prije zaključivanja ugovora o kupoprodaji, zamjeni, zakupu, prijenosu na privremeno ili trajno korištenje stvari uz naknadu ili bez naknade, ugovora o koncesiji, ugovora o građenju, kao i drugih ugovora kojima se pribavljaju stvari ili raspolaze stvarima, odnosno materijalnim pravima, pribaviti mišljenje Općinskoga pravobraniteljstva.

Kada je predmet ugovora iz prethodnog stavka pokretna stvar ili imovinsko pravo čija vrijednost ne prelazi iznos od 5.000,00 KM, nije obvezno pribavljanje mišljenja Općinskoga pravobraniteljstva.

Članak 111.

Kontrolu zakonitog upravljanja imovinom Grada, kao i nadzor nad materijalnim i financijskim poslovanjem tijela Grada obavljaju nadležna federalna i županijska tijela i Gradsko vijeće, sukladno zakonu.

U okviru nadležnosti iz prethodnog stavka Gradsko vijeće će obustaviti izvršenje, poništiti, odnosno ukinuti nezakoniti akt o materijalnom, odnosno financijskom poslovanju, kojeg je donijelo tijelo Grada.

b) Financiranje Grada

Članak 112.

Gradu pripadaju prihodi za obavljanje dužnosti i ovlaštenja, sukladno Ustavu i zakonu, kojima ona samostalno raspolaze u okviru svoga samoupravnog djelokruga. .

Prihodi Grada razmjerni su poslovima koje, sukladno Ustavu, zakonu i ovom Statutu, obavljaju tijela vlasti Grada. Svaki prijenos novih poslova bit će praćen financijskim sredstvima potrebnim za njihovo učinkovito izvršenje.

Članak 113.

Grad ima pravo da, u granicama određenim zakonom, samostalno svojim propisima uređuje poreze, naknade, doprinose, pristojbe i ostala davanja koji čine prihod Grada.

Grad uređuje i druge načine osiguranja potrebnih financijskih sredstava za financiranje svojih potreba koje nije osigurala županijska ili federalna vlast.

Propise o reguliranju pitanja iz stavka 1. i 2. ovog članka, sukladno zakonu, donosi Gradsko vijeće.

Članak 114.

Prihodi Grada su:

1. vlastiti prihodi:

- a) porezi za koje jedinica lokalne samouprave samostalno određuje stopu, sukladno zakonu,
- b) lokalne pristojbe i naknade čije iznose utvrđuje Gradsko vijeće sukladno zakonu,
- c) kazne i kamate sukladno zakonu,
- d) prihod od uporabe i prodaje imovine,
- e) prihod od poduzeća i drugih pravnih osoba u vlasništvu Grada, kao i prihod od koncesija sukladno zakonskim propisima,
- f) darovi, nasljedstva, pomoći i donacije,

- g) prihodi od samodoprinosna,
- h) prihodi od proračunskih korisnika,
- i) drugi prihodi utvrđeni zakonom i odlukom Gradskoga vijeća;

2. drugi prihodi:

- a) prihodi od dijeljenih poreza, definirani zakonom,
- b) transferi i grantovi od viših razina vlasti,
- c) dug sukladno zakonu.

Raspodjela sredstava Grada vrši se temeljem kriterija i formula za dodjelu, utvrđeni posebnim zakonom, uvažavajući načela solidarnosti i fiskalnog izjednačavanja.

Članak 115.

Svi prihodi i rashodi Grada uređuju se godišnjim proračunom Grada.

Godišnji proračun Grada, kao i njegove izmjene i dopune, donosi Gradsko vijeće na prijedlog Gradonačelnika.

Godišnji proračun Grada donosi se prije početka godine za koju se proračun donosi.

Članak 116.

Ukoliko se godišnji proračun Grada za iduću godinu ne može donijeti prije početka godine za koju se donosi, vrši se privremeno financiranje i to najduže do tri mjeseca.

Odluku o privremenom financiranju donosi Gradsko vijeće na prijedlog Gradonačelnika.

Članak 117.

Gradsko vijeće donosi odluku o izvršenju godišnjeg proračuna Grada kojom se uređuju uvjeti, način i postupak raspolaganja prihodima i rashodima. Ova odluka donosi se uz godišnji proračun Grada.

Članak 118.

Iz godišnjeg proračuna Grada financiraju se djelatnosti Gradskoga vijeća i njegovih radnih tijela, Gradonačelnika i gradskih službi, određene djelatnosti u djelokrugu komunalnih i društvenih službi radi zadovoljavanja temeljnih potreba građana, zaštita prirode i okoliša, mjesni uredi, mjesne zajednice i druge potrebe iz područja samoupravnog djelokruga Grada, o čemu odlučuje Gradsko vijeće.

Članak 119.

Grad može udruživati svoja sredstva sa sredstvima drugih općina i gradova radi izgradnje objekata od zajedničkog interesa.

Aktom o udruživanju sredstava utvrđuje se visina sredstava i njihova namjena, način osiguranja, rokovi i druge obveze Grada u svezi udruživanja tih sredstava.

Članak 120.

Gradsko vijeće obavlja poslove nadzora nad materijalnim i financijskim poslovanjem tijela vlasti Grada putem odgovarajućeg povjerenstva kojeg osniva svojim posebnim aktom.

Nadzor nad materijalnim i financijskim poslovanjem tijela vlasti Grada, obavljaju i nadležna tijela Županije i Federacije sukladno zakonu.

XIII. PROPISI I DRUGI AKTI GRADA

Članak 121.

Grad donosi propise u obliku: statuta, odluka, pravilnika, poslovnika, naputaka, preporuka, instrukcija, naredbi, rezolucija, deklaracija, kao općih akata i rješenja i zaključaka kao pojedinačnih akata.

a) Propisi i drugi akti Gradskoga vijeća

Članak 122.

Gradsko vijeće, u obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, donosi gradske propise i druge akte iz članka 121. ovog Statuta.

Gradsko vijeće donosi gradske propise i druge opće akte i o pitanjima koja su zakonom Županije, odnosno zakonom Federacije prenesena na Grad, ako je zakonom o prenošenju tih poslova predviđeno donošenje gradskog propisa.

Članak 123.

Odlukom se uređuju pitanja i odnosi iz samoupravnog djelokruga Grada, pitanja koja se odnose na prihode i financijska sredstva Grada, osnivaju poduzeća, ustanove, i druge pravne osobe, utvrđuju određena pitanja i određuju mjere u okviru nadležnosti Gradskoga vijeća, uređuju određena pitanja koja su zakonom Federacije odnosno zakonom Županije prenesena na Grad, a predviđeno je donošenje općinskog propisa, daju suglasnosti, te druga pitanjima određenim ovim Statutom.

Naputkom se bliže propisuje način rada i izvršavanja određenih poslova koja se odnose na pojedina pitanja utvrđena u općim propisima iz članka 121. ovoga Statuta.

Preporukom se ukazuje na značenje određenih pitanja glede razvoja odnosa u određenom području ili na provedbu zakona i drugih općih propisa. Preporukom se predlažu mjere koje bi trebalo poduzimati radi rješavanja određenih pitanja.

Naredbom se, radi izvršavanja određenih pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada, naređuje ili zabranjuje postupanje u određenoj situaciji koja ima opće značenje na području Grada.

Rezolucijom se ukazuje na stanje i probleme u određenoj oblasti društvenoga života i na mjere koje bi trebalo poduzeti.

Deklaracijom se izražava opće stajalište o bitnim pitanjima od značaja za Grada.

Članak 124.

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, Gradsko vijeće donosi rješenja i zaključke, kao pojedinačne akte.

Rješenjem se odlučuje o imenovanju, postavljanju i razrješenju odnosno smjenjivanju, kao i o drugim pojedinačnim pitanjima iz nadležnosti Gradskoga vijeća.

Zaključkom se utvrđuje stajališta o pitanjima od značenja za provedbu utvrđene politike i propisa iz članka 121. ovoga Statuta, određuju zadaci za Gradonačelnika ili gradske službe prigodom razmatranja pitanja iz njihovog djelokruga i drugim pojedinačnim pitanjima iz nadležnosti Gradskoga vijeća o kojima se ne odlučuje rješenjem.

Akti radnih tijela Gradskoga vijeća su rješenja i zaključci.

U upravnim stvarima za čije rješavanje je nadležno Gradsko vijeće, postupak vodi i priprema prijedlog rješenja osoba, povjerenstvo, odnosno drugo tijelo određeno Poslovníkom Gradskoga vijeća, ako zakonom odnosno drugim propisom nije drukčije određeno.

Protiv rješenja iz stavka 5. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se protiv istih može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

b) Akti Gradonačelnika

Članak 125.

Gradonačelnik može donositi provedbene opće akte radi primjene gradskih propisa iz članka 121. ovoga Statuta, i to: pravilnike, naputke, instrukcije i naredbe, davati suglasnosti.

Gradonačelnik može donositi opće akte iz stavka 1. ovoga članka, ako je za to ovlašten propisom iz članka 121. ovoga Statuta ili zakonom.

Opći akti iz stavka 1. ovoga članka objavljuju se u službenom glasilu općine.

Gradonačelnik može donositi rješenja i zaključke kao pojedinačne akte.

Članak 126.

Pravilnikom se bliže razrađuju pojedine odredbe odnosno pitanja uređena općim propisima, radi osiguravanja uvjeta za odgovarajuću primjenu toga propisa.

Instrukcijom se utvrđuju pravila i upute o načinu obavljanja poslova gradskih službi i drugih institucija za provedbu i primjenu propisa iz članka 121. ovoga Statuta.

Članak 127.

U izvršavanju gradskih propisa iz članka 121. ovoga Statuta, u okviru isključivih prava i dužnosti Grada, Gradonačelnik donosi rješenja i druge pojedinačne akte kojima se rješavaju prava i obveze zainteresiranih stranaka u upravnim stvarima.

Pripremu nacрта rješenja i drugih pojedinačnih akata iz stavka 1. ovoga članka obavljaju ovlašteni gradski državni službenici.

Gradonačelnik može ovlastiti državnog službenika za donošenje rješenja i drugih pojedinačnih akata iz stavka 1. ovoga članka, sukladno zakonu, pri čemu se mora donijeti posebno rješenje o prijenosu tih ovlasti.

Protiv prvostupajskih rješenja i drugih pojedinačnih akata iz stavka 1. i 3. ovoga članka, zainteresirane stranke imaju pravo izjaviti žalbu gradskom ili drugom tijelu određenom posebnim propisom Gradskega vijeća na temelju kojeg je rješavano u prvom stupnju.

Članak 128.

Rješenja i druge pojedinačne akte Gradonačelnik odnosno državni službenik donosi i u slučajevima kada odlučuje u upravnom postupku o pravima, obvezama i pravnim interesima građana i pravnih osoba na temelju federalnog i županijskog zakona kojim su upravni i stručni poslovi preneseni na Grad.

Protiv prvostupajskih rješenja i drugih pojedinačnih akata donesenih u poslovima iz stavka 1. ovoga članka, može se izjaviti žalba i to:

1. na rješenja i druge pojedinačne akte koji su doneseni na temelju zakona ili drugog propisa Županije – nadležnom tijelu uprave Županije, ako zakonom Županije nije drukčije određeno,
2. na rješenja i druge pojedinačne akte koji su doneseni na temelju zakona ili drugog propisa Federacije – nadležnom tijelu za upravu Federacije, ako federalnim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 129.

Pri donošenju rješenja i drugih pojedinačnih akata iz članka 127. i 128. ovoga Statuta primjenjuju se pravila upravnog postupka koja su utvrđena Zakonom o upravnom postupku, a u pogledu upravnog spora Zakon o upravnim sporovima.

Članak 130.

Svi opći akti, za koje je to utvrđeno posebnim propisom, kao i oni za koje to utvrdi Gradsko vijeće, upućuju se na javnu raspravu.

Putem javne rasprave omogućava se građanima da sudjeluju u donošenju propisa iz nadležnosti Grada, a posebice prilikom donošenja Statuta i proračuna Grada.

Poslovníkom Gradskega vijeća detaljnije će se regulirati način vođenja javne rasprave.

Članak 131.

Opći propisi iz članka 121. ovoga Statuta, stupaju na snagu kao što je u njima propisano, ali ne prije nego što budu objavljeni.

Propisi i opći akti iz stavka 1. ovoga članka objavljuju se u službenom glasilu Grada.

Službeno glasilo Grada je «Službeni glasnik Grada Širokog Brijega».

XIV. UPRAVNI NADZOR NAD RADOM GRADA

Članak 132.

Upravni nadzor nad aktivnostima Grada kao jedinice lokalne samouprave vrše nadležna federalna i županijska tijela u okviru svojih odgovarajućih područja nadležnosti.

Upravni nadzor nad aktivnostima Grada vrši se samo u slučajevima utvrđenim zakonom.

Upravni nadzor nad aktivnostima Grada kao jedinica lokalne samouprave ne ograničava njezino pravo da samostalno i u skladu sa zakonom upravlja javnim poslovima koji spadaju u djelokrug njezinih vlastitih nadležnosti.

Nadzor nad vršenjem vlastitih nadležnosti Grada, ograničava se na nadzor nad zakonitošću poduzetih aktivnosti.

Nadzor u pogledu zakonitosti i ekspeditivnosti donesenih odluka može se vršiti u odnosu na poslove čije je obavljanje povjereno Gradu kao jedinici lokalne samouprave. Federalna i kantonalna tijela mogu zajednički vršiti nadzor nad ekspeditivnošću u donošenju odluka.

Intervencija nadzornih tijela bit će razmjerna važnosti interesa koje štiti. Sve konačne odluke koje se odnose na poništavanje ili preinačavanje gradskih akata, usvojenih u okviru njenih vlastitih nadležnosti, donosi nadležni sud.

Postupak vršenja upravnog nadzora nad aktivnostima Grada utvrđuje se zakonom.

Članak 133.

Grad je odgovorna za žurnu i potpunu provedbu privremene mjere i sudske odluke koje sud donese u okviru svoje nadležnosti u svezi s nadzorom nad njezinim radom.

Članak 134.

Gradonačelnik je obvezan temeljem Ustava, zakona i ovoga Statuta, savjesno i odgovorno obnašati povjerenu mu dužnost i osobno je odgovoran za njezino obnašanje, kao i za rad službi kojima rukovodi.

XV. JAVNOST RADA

Članak 135.

Rad svi gradskih tijela vlasti i mjesnih zajednica je javan.

Javnost rada osigurava se: javnim održavanjem sjednica Gradskoga vijeća i njegovih radnih tijela, javnim održavanjem sjednica tijela mjesnih zajednica, upoznavanja javnosti o radu putem sredstava javnog priopćavanja, objavljivanjem donesenih općih akata u «Službenom glasniku Grada Širokog Brijega», slobodnim pristupom informacijama sukladno posebnom zakonu, kao i kroz druge oblike informiranja sukladno zakonu i ovom Statutu.

XVI. POSTUPAK ZA DONOŠENJE I PROMJENU STATUTA

Članak 136.

Statut grada, te izmjene i dopune Statuta, priprema i dvotrećinskom većinom ukupnog broja glasova izabranih vijećnika donosi Gradsko vijeće.

Članak 137.

Prijedlog za pokretanje postupka za promjenu Statuta može podnijeti 1/3 članova Gradskoga vijeća, Gradonačelnik i Odbor za statut, poslovnik i propise.

Prijedlog iz stavka 1. ovog članka mora biti obrazložen, a podnosi se predsjedniku Gradskoga vijeća u pisanoj formi.

Inicijativu za promjenu Statuta Grada mogu dati građani na mjesnim zborovima građana putem građanske inicijative.

Članak 138.

O prijedlogu za promjenu Statuta Grada raspravlja se na sjednici Gradskoga vijeća.

Gradsko vijeće može raspisati referendum za promjenu Statuta Grada.

Ako se ne prihvati prijedlog za promjenu Statuta, isti se prijedlog ne može ponovno staviti na dnevni red Gradskoga vijeća prije isteka šest mjeseci od dana zaključivanja rasprave o prijedlogu.

Prihvaćeni prijedlog za promjenu Statuta dostavlja se Odboru za statut, poslovnik i propise koji će izraditi nacrt Statuta te ga uputiti na raspravu Gradskome vijeću.

Poslije rasprave na Gradskome vijeću, usvojeni nacrt se upućuje svim vijećnicima, mjesnim zajednicama, političkim strankama zastupljenim u Gradskome vijeću, radi vođenja javne rasprave i davanja primjedbi i prijedloga.

Nakon javne rasprave, Odbor za statut, poslovnik i propise utvrđuje prijedlog Statuta i upućuje ga Gradskome vijeću na usvajanje.

Promjene Statuta Grada vrše se odlukom.

Članak 139.

Promjenama Statuta Grada ne mogu se ukinuti niti umanjiti ni jedno od ljudskih prava i sloboda utvrđenih u Ustavu Federacije i instrumentima predviđenim u Aneksu Ustava Federacije.

XVII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 139.

Svi važeći simboli, propisi i drugi pravni akti koje su donijela tijela Općine Široki Brijeg, prije stupanja na snagu ovoga Statuta, ostaju na snazi i primjenjivat će se kao simboli, propisi i drugi pravni akti Grada.

Članak 140.

Danom stupanja na snagu ovog Statuta, prestaje važiti Statut općine Široki Brijeg «Službeni glasnik općine», broj: 4/08 i Odluka o izmjenama i dopunama Statuta općine Široki Brijeg «Službeni glasnik općine», broj: 5/12. i Privremena Statutarna Odluka Grada Širokog Brijega, u «Službenom glasniku Grada Širokog Brijega»: broj:8/14.

Članak 141.

Ovaj Statut stupa na snagu dan nakon objave u «Službenom glasniku Grada Širokog Brijega».

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
GRAD ŠIROKI BRIJEG

- **GRADSKO VIJEĆE** -

P R E D S J E D N I K,

Broj:
Široki Brijeg, 2015. godine

Vinko Topić, dipl.ing.agr